

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 24. maj 2024
(OR. en)

10358/24

MAP 22
RC 21
MI 544
COMPET 595
FIN 472

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra:	Generalsekretariatet for Rådet
dato:	24. maj 2024
til:	delegationerne
Tidl. dok. nr.:	9963/24
Vedr.:	Rådets konklusioner om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 28/2023: Offentlige udbud i EU – Mindre konkurrence i forbindelse med tildeling af kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser i de ti år frem til 2021 – Godkendt den 24. maj 2024

Vedlagt følger til delegationerne teksten til *konklusioner om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 28/2023: Offentlige udbud i EU: Mindre konkurrence i forbindelse med tildeling af kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser i de ti år frem til 2021*, som konkurrencerådet godkendte på sin 4026. samling den 24. maj 2024.

Rådets konklusioner om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 28/2023**Forbedring af en fair og effektiv konkurrence i forbindelse med offentlige udbudskontrakter i EU, som tildes med henblik på bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser**

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

SOM MINDER OM Rådets konklusioner af 9. juni 2022 om udvikling af bæredygtige offentlige udbud¹, hvori Rådet anser en gradvis og harmoniseret tilgang til indførelse af bestemmelser om strategiske offentlige udbud for afgørende for at nå EU's miljø- og klimamål, samtidig med at det overvejer en ramme på EU-plan og nationalt plan, der har til formål at forbedre EU-økonomiens konkurrenceevne og modstandsdygtighed,

SOM MINDER OM konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 26.-27. oktober 2023, der navnlig opfordrer til "at udvikle EU's konkurrencefordel inden for digitale og rene teknologier, herunder ved at fokusere på innovation, forskning, uddannelse og færdigheder, og at mindske centrale kritiske afhængigheder og diversificere forsyningskæderne gennem strategiske partnerskaber"²,

SOM TAGER Kommissionens arbejdsprogram for 2024 med titlen "Resultater i dag – forberedelser til i morgen"³ I BETRAGTNING,

SOM SER MED TILFREDSHED PÅ økonomiministrenes udveksling af synspunkter på det uformelle møde i Rådet (konkurrenceevne) den 9. februar 2024 i Genk, som på ny bekræftede betydningen af strategiske offentlige udbud (grønne, sociale og innovative udbud) for styrkelse af EU's bæredygtige og inklusive konkurrenceevne,

¹ ST 9373/22.

² EUCO 14/23 af 27.10.2023.

³ COM(2023) 638 final af 17.10.2023.

SOM MINDER OM, at offentlige udbud udgør 14 % af EU's BNP, og at de derfor kan spille en vigtig rolle med hensyn til at nå Den Europæiske Unions centrale strategiske mål, navnlig behovet for at forbedre EU-økonomiens modstandsdygtighed og bæredygtighed,

SOM UNDERSTREGER, at en fælles og forstærket indsats er helt afgørende og presserende med henblik på at opnå offentlige investeringer, der fremmer Unionens innovation, forsyningssikkerhed og strategiske autonomi, og samtidig bevare en åben økonomi, SOM MINDER OM den afgørende rolle, som offentlige udbud bør spille med hensyn til at gennemføre den grønne omstilling til en mere cirkulær, klimaneutral, mindre forurenende og socialt ansvarlig økonomi, og SOM samtidig ANERKENDER, at håndhævelse af reglerne for offentlige udbud og styrkelse af konkurrencen inden for offentlige udbud er et fælles ansvar for Kommissionen og medlemsstaterne,

SER MED TILFREDSHED PÅ konklusionerne og anbefalingerne i Den Europæiske Revisionsrets beretning:

1. SER MED TILFREDSHED PÅ offentliggørelsen af Den Europæiske Revisionsrets særberetning 28/2023 med titlen "Offentlige udbud i EU: Mindre konkurrence i forbindelse med tildeling af kontrakter om bygge- og anlægsarbejder, varer og tjenesteydelser i de ti år frem til 2021";
2. NOTERER SIG beretningens konklusioner og anbefalinger og TAGER HENSYN TIL de initiativer, som Kommissionen har taget efter 2021, som anført i dens svar, herunder *Big Buyers-initiativet*⁴, for at fremme en større udbredelse af strategiske offentlige udbud og *dataområdet for offentlige udbud*⁵ for at muliggøre mere målrettede og gennemsigtige offentlige udgifter, forbedre virksomheders adgang til offentlige udbud og fremme datadrevet beslutningstagning;

⁴ "Big Buyers"-initiativet, 2018, jf. Big_Buyers_-_Recruitment_Brief.pdf (sustainable-procurement.org)

⁵ Meddelelse fra Kommissionen – Offentlige udbud: Et dataområde til forbedring af offentlige udgifter, fremme af datadrevet beslutningstagning og forbedring af SMV'ers adgang til udbud: C(2023) 1696 (EUT C 98 I af 16.3.2023, s. 1).

3. ANERKENDER de væsentligste kritikpunkter i beretningen, nemlig:
- den faldende konkurrence inden for offentlige udbud i løbet af de seneste ti år, navnlig i betragtning af den store andel af direkte tildelinger i nogle medlemsstater og procedurer med kun én tilbudsgiver
 - manglen, på grundlag af de foreliggende data, på en væsentlig samlet forbedring med hensyn til opnåelse af de vigtigste mål, der forfølges i direktiverne fra 2014⁶, i den referenceperiode, som beretningen omfatter: I strid med formålene med udbudsreformen fra 2014 noterede Revisionsretten sig en lav andel af kontrakter, der tildeles SMV'er, og en utilstrækkelig anvendelse af strategiske offentlige udbud, samtidig med at der er forskelle på nationalt plan
 - den lave andel af direkte grænseoverskridende udbud
 - manglerne i Kommissionens og medlemsstaternes overvågning af udviklingen på markedet for offentlige udbud;

Hen imod strømlining af reglerne og forbedring af udbudssystemet: iværksættelse af en tilbundsående analyse af den eksisterende ramme:

4. UNDERSTREGER behovet for, at Kommissionen og medlemsstaterne arbejder effektivt sammen på en ligeværdig måde, fortsat sikrer en korrekt håndhævelse af forpligtelserne i henhold til de eksisterende direktiver og hører de relevante interessenter for at forhindre, at der opstår mulige hindringer, samt identificerer og overvinder de største hindringer for bæredygtige udbud og fair og effektiv konkurrence;

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/23/EU af 26. februar 2014 om tildeling af koncessionskontrakter (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 1), seneste konsoliderede udgave: 1.1.2024, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/24/EU af 26. februar 2014 om offentlige udbud og om ophævelse af direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 65), seneste konsoliderede udgave: 1.1.2024, Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/25/EU af 26. februar 2014 om fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester og om ophævelse af direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 af 28.3.2014, s. 243), seneste konsoliderede udgave: 1.1.2024.

5. OPFORDRER i forbindelse med Revisionsrettens særberetning og den nuværende status for gennemførelsen af EU's retlige ramme for offentlige udbud Kommissionen TIL yderligere at undersøge de grundlæggende årsager til den faldende konkurrence inden for offentlige udbud i EU; FREMHÆVER, at der i denne analyse af de grundlæggende årsager bør tages hensyn til de betydelige forskelle i resultaterne af konkurrenceindikatorerne mellem medlemsstater, regioner og økonomiske sektorer, da gennemførelsespraksis kan variere betydeligt og kan kræve specifikke målrettede tiltag;
6. UNDERSTREGER behovet for at undgå unødvendige administrative byrder for offentlige indkøbere og økonomiske aktører, herunder SMV'er og mikrovirksomheder; MENER i denne forbindelse, at kompleksiteten af lovgivningen om offentlige udbud kan hindre visse økonomiske aktørers deltagelse i offentlige udbud;
7. ANMODER Kommissionen om straks at foretage en tilbundsgående analyse af den eksisterende lovgivningsmæssige ramme for offentlige udbud (herunder direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU og 2014/25/EU) for at vurdere, om en revision er nødvendig i perioden 2024-2029 i lyset af de store forpligtelser, som EU har påtaget sig for senest i 2030 at nå sine mål for bæredygtig udvikling, idet det dog INSISTERER PÅ, at det ud over at foretage en tilbundsgående analyse er afgørende at opnå en bedre forståelse af de grundlæggende årsager til den faldende konkurrence inden for offentlige udbud;

8. FREMHÆVER, at der i den tilbundsgående analyse bør tages hensyn til behovet for, at den retlige ramme for udbud sikrer, at ordregivende myndigheder og ordregivende enheder kan tage behørigt hensyn til modstandsdygtighed, forsyningssikkerhed og fair konkurrence for at imødekomme Unionens kritiske behov for strategisk autonomi, samtidig med at en åben økonomi bevares, for så vidt angår behovet for at opbygge et solidt økonomisk grundlag, navnlig ved at mindske Unionens afhængighed i de mest følsomme industrielle økosystemer; PÅPEGER også, at der bør tages behørigt hensyn til behovet for klare regler for behandling af produkter og økonomiske aktører fra tredjelande;
9. UNDERSTREGER, at den nuværende geopolitiske situation udgør en særlig trussel mod medlemsstaternes sikkerhed; FREMHÆVER, at der i den tilbundsgående analyse bør tages behørigt hensyn til nødvendigheden af, at offentlige indkøbere styrker de eksisterende værktøjer, som de har til rådighed, for at begrænse sikkerhedsrisici, og MENER, at der kan findes inspiration til disse værktøjer i bl.a. direktiv 2009/81/EF; UNDERSTREGER, når sikkerhedsspørgsmål står på spil, at direktiv 2009/81/EF allerede giver mulighed for en vis grad af fleksibilitet, som bør tages i betragtning i den tilbundsgående analyse af udbud, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2014/23/EU, 2014/24/EU og 2014/25/EU;
10. MENER, at der i denne analyse er behov for en grundig undersøgelse af samspillet mellem direktiverne og de mange sektorspecifikke retsakter, der indeholder bestemmelser om offentlige udbud; ANMODER Kommissionen OM i sin tilbundsgående analyse at undersøge behovet for at strømline og tilpasse disse initiativer med henblik på at finde en balance mellem de forskellige mål, større retssikkerhed, overordnet sammenhæng og, hvis det er relevant, mindskelse af de reguleringsmæssige byrder og omkostninger;

11. FREMHÆVER, at den tilbundsgående analyse kan føre til fastlæggelse af en diagnose, iværksættelse af en konsekvensanalyse af lovgivningen og på grundlag af dens konklusioner eventuelt forslag til nye regler, der fremmer bæredygtige udbud og fair og effektiv konkurrence, samtidig med at der så vidt muligt opnås fjernelse af uforholdsmæssigt store og unødvendige administrative hindringer og strømlining af de nuværende reguleringsmæssige bestemmelser, men UNDERSTREGER betydningen af, at offentlige indkøbere bevarer fleksibilitet med hensyn til at fastlægge arten og medtagelse af strategiske overvejelser i deres procedurer;
12. PÅPEGER, at den retlige ramme sideløbende hermed bør sigte mod at lette adgang til offentlige udbud, navnlig for SMV'er, især mikrovirksomheder;
13. OPFORDRER i denne forbindelse Kommissionen TIL at fremlægge de tiltag eller foranstaltninger, der er iværksat og vil blive iværksat efter de seneste rådskonklusioner om udvikling af bæredygtige offentlige udbud⁷, samt det franske formandskabs rapport 8 om de konstaterede flaskehalse i forbindelse med gennemførelsen af direktiverne om offentlige udbud;
14. FREMHÆVER den rolle, som Kommissionens ekspertgrupper⁹ kan spille med hensyn til, hvordan en moderne, tilgængelig og forenklet retlig ramme for offentlige udbud, som understøtter et bæredygtigt og modstandsdygtigt indre marked, fungerer og udarbejdes;

⁷ EUT C 236 af 20.6.2022, s. 2.

⁸ ST 9679/24.

⁹ Navnlig Ekspertgruppen vedrørende Offentlige Udbud, netværket af organer for førstestansklage og Ekspertgruppen vedrørende E-Udbud med Flere Interessenter.

Tilgængelighed af data af høj kvalitet og avancerede værktøjer

15. STØTTER Revisionsrettens anbefaling om at anvende de tilgængelige relevante oplysninger på den bedst mulige måde; MENER, at det er afgørende at have omfattende data af høj kvalitet, da det gør det muligt at udvikle faktabaserede politikker; OPFORDRER derfor Kommissionen og medlemsstaterne TIL at arbejde tættere sammen om at identificere de relevante datasæt, der kræves for at kunne foretage en tilbundsående analyse og for at forbedre kvaliteten og læsbarheden af de indsamlede data [...] og, afhængigt af tilgængeligheden, for at offentliggøre relevante og regelmæssige oplysninger om bæredygtige offentlige udbud;
16. SER i denne forbindelse MED TILFREDSHED PÅ Europa-Kommissionens initiativ vedrørende det europæiske dataområde for offentlige udbud, som potentielt kan forbedre kvaliteten og udnyttelsen af data om offentlige udbud ved hjælp af avancerede værktøjer såsom teknologier vedrørende kunstig intelligens; OPFORDRER TIL at fokusere på en effektiv metode til vurdering og analyse af tilgængelige data i forbindelse med udbud, navnlig med hensyn til indikatorerne for offentlige udbud på resultattavlen for det indre marked, og OPFORDRER Kommissionen TIL at anvende alle tilgængelige data til at forstå offentlige indkøbers udbudspraksis, idet der mindes om, at dataenes sammensætning og indhold ikke er harmoniseret i hele EU; PÅPEGER behovet for at fremskynde de offentlige udbudsprocedurer ved hjælp af tekniske værktøjer med henblik på at lette en hurtig offentliggørelse af bekendtgørelser om offentlige udbud i Tenders Electronic Daily;
17. OPFORDRER INDTRÆNGENDE Kommissionen og medlemsstaterne TIL at samarbejde om at udvikle disse værktøjer på den bedst mulige måde, også gennem passende netværk mellem de nationale myndigheder og Kommissionen;

**Høring af interessenter, fremme af bedste praksis, sikring af professionalisering og
iværksættelse af en strategisk EU-handlingsplan for offentlige udbud**

18. BEMÆRKER, at andelen af kontrakter, der tildeles tilbuddet med den laveste pris, udgør en stor del af alle kontrakter, der tildeles i de fleste medlemsstater; ADVARER imidlertid IMOD at lægge for stor vægt på den laveste pris som det eneste tildelingskriterium som indikator for måling af udbudsprocedurers kvalitet; PÅPEGER, at anvendelse af den laveste pris som det eneste tildelingskriterium ikke nødvendigvis har negativ indvirkning på kvaliteten, hvis indkøberne på forhånd i tilstrækkelig grad har fastlagt deres tekniske specifikationer i deres udbudsdokumenter, men at det er op til medlemsstaterne at afgøre, i hvilket omfang ordregivende myndigheder og ordregivende enheder må eller ikke må anvende pris alene eller omkostninger alene som det eneste tildelingskriterium; ANMODER derfor Kommissionen OM at støtte og udvikle kapacitetsopbygning med henblik på at fremme gennemførelse af strategiske udbud og relevante udvælgelses- og tildelingskriterier i tilknytning til kontraktens genstand for at sikre offentlige tjenester af høj kvalitet, bæredygtighed og valuta for pengene;
19. BEMÆRKER, at styrkelse af konkurrencen og de strategiske dimensioner i vid udstrækning afhænger af den måde, hvorpå de ordregivende myndigheder og de ordregivende enheder udformer og forvalter deres kontrakter og deres kapacitet og kompetence på disse områder; OPFORDRER derfor Kommissionen og medlemsstaterne TIL at tage eller optrappe initiativer til at øge professionaliseringen af disse myndigheder og enheder i betragtning af redskabet ProcurCompEU, den europæiske kompetenceramme for offentlige indkøbere¹⁰; men MENER, at kompetencer og uddannelse også er afgørende for økonomiske aktører, navnlig SMV'er og især mikrovirksomheder;

¹⁰ ProcurCompEU, den europæiske kompetenceramme for offentlige indkøbere: ECF_Flyer.indd (europa.eu).

20. TILSKYNDER Kommissionen og medlemsstaterne TIL at samarbejde mere effektivt og støtte udveksling og formidling af bedste praksis og TIL at samarbejde med alle interessenter såsom indkøbere og sælgere om at opbygge de nødvendige kompetencer og kapaciteter;
 21. OPFORDRER endvidere TIL større gennemsigthed, integritet og ansvarlighed i forbindelse med offentlige udgifter med henblik på at bekæmpe ulovlig samordning og bestikkelse og bidrage til at opnå mere valuta for pengene;
 22. ERKENDER, at der ikke findes nogen universalløsning til at håndtere ovennævnte udfordringer, men OPFORDRER INDTRÆNGENDE Kommissionen TIL at vedtage en strategisk EU-handlingsplan for offentlige udbud, der omfatter de fremtidige skridt på EU-plan, om nødvendigt i samarbejde med medlemsstaterne; OPFORDRER Kommissionen og medlemsstaterne TIL straks at påbegynde alt dette arbejde og TILSTRÆBER, at den strategiske EU-handlingsplan færdiggøres inden for en rimelig frist, således at den kan være retningsgivende og danne grundlag for et program for gennemgang og reform af EU's udbudslandskab med henblik på at adressere de spørgsmål og bekymringer, der er omhandlet i disse rådskonklusioner;
 23. OPFORDRER Kommissionen TIL regelmæssigt at forelægge Rådet de fremskridt, der er gjort med de initiativer, foranstaltninger og tiltag, der er omhandlet i disse konklusioner.
-